

Шорно эл, порымлык да гым берр!

31-ше (3263) №,
2016 ий 30 июль,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

АРТИСТ ЛИЯШ ПУРАЛТШЕ НУНЫЛАН

Н. СЕМЕНОВАН фотожо.

У Торъял район Токтарсола школын тунем-шыже-влак Владислав Лихачёв ден Анастасия Секретарёва (снимкыште), ончалат, пуйто киношто модыт! Ушыш вигак «Чоныштем илет», «Ял үмбалне мужыр йүксö» марий телесериал-влак пурат. Илентолын, чынак, ала артист лийыт. Тыге ойлаш негызшат уло: 9 классым тунем пытарыме деч вара Настя И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледжыш экзаменым кучен. Вич енан комиссий ончылно «Марий ўдыр» мурым муралтен, почеламутым, басным, прозым лудын. Тидлан ўдырын мастарлыкше сита, тений «Колумб лудмаш» республиканский конкурсыштат сеныше лие. Комиссий фортепяно дене шоктымыжым колыштын. Тидлан ўдыр тўн школ пеленысе музыкальный школышто тунемын. «Чодыраште улат. Трук – маска! Мом ыштет?» – модын ончыкташ йодыныт тергыше-влак. Анастасиялан артист семынак кояш пернен!

– Ондак мурызо лияш шоненам. Токтар кундемна гыч мурсем ала-ныште Татьяна Фоминыхын, Ольга Богачёван, Татьяна Соловьёван йўкышт йонгат. А спектаклыште модшо артист уке. Ала мый чап-ландараш тўналам, – каласыш тудо. Владислав 9-ше классыш вончен. Тудат тўвыра дене кылдалтше корным тошкаш шона. А мо? Почеламутым сайын лудеш, йўкшö чатка, гармонным шокта!

Л. СЕМЕНОВА.

Подписке – 2016

«Ямде лий»
газет – чын
йолташ!

Электрон подпискымат ышташ лиеш.
Билайн сото кылын 89093687726 номерышкыже 150
тенгем пыштыза. Вара etanova.anf@mail.ru электрон
адресышке серышым колтыза. Тушто фамилийдам, лўмдам да
электрон адресдам ончыктыза.

«Ямде лийлан» Российысе
кеч-могай почто отделенийште кажне
тылзын 15-ше кечыже марте возалт
кертыда.

Чылалан!
 Пожар ылыж кертме
 деч шекланаш манын,
 Марий Элыште
14 АВГУСТ марте
 чодыралаш пураш чарыме.

Шекланыза, пудий!
 26 июль марте
 Марий Эл Республикыште
 644 егым пудий пурлын.
 Нунын коклаште —
 126 йоча. Пытаргыш
 кечылаште 21 ег
 эмлымверыш поли-
 шым йодын миен.

Куженер район.

Шонымашкыже шуэш

Школым тунем пытарымеке, кӧ лияш? Ты йодыш Куженер район Токтайбеляк школышто нылымше классым тунем лекше Даша Ивановам (**снимкыште**) кызытак тургыжландара. «Мый врач лияш шонем, — ойла Даша. — Садлан тыршен тунемам, дневникыштем — «визытан» отметке гына». Изи ўдыр руш йылме дене шинчымашыжым районысо олимпиадыште терген, икымше верыш лектын. Сар нерген возымо сочинений конкурсышто ойыртемалтын. «Кем быть?» район конкурсышто мастарлыкшым терген, адакат икымше лийын. Кажне у сенгымаш изи ўдырым весылан кумыланга. Даша, жап эртымеке, шонымашкыже садак шуэш.

Л.ГРИГОРЬЕВА.
Н.СЕМЕНОВАН фотожо.

Вашмутым вучем

Шочмо ялем — Чашкаял. Тудо пеш сӧрал, ик кужу уреман. Ял воктене яндар вўдан памаш уло, йырым-йыр чашкер гўжла. Кызыт Кугу Тумнымучаш ялыште илем. Тыште калык марий йўлам кучен ила. Ял шенгелнысе Чумбылат кўсотыш коштеш. Ялна ныл уреман. Иктыже — Апак урем, молыжо — Эшпай, Кугу ял да Новостройко. Палымем шуэш: ала вес районыштат тыгаяк лўман урем-влак улыт?

Кирилл МАКМАТОВ.

Пашана ушна

Ме ешыште визи-тын улына. Мый да Сергей изам эше школышто тунемына. Авам изи шольымым онча. Ачай пашашке кая. Ме келшен илена. Келшымаште — вий. Сандене пашанат ушна.

Маша ДМИТРИЕВА.
Морко, Коркатово.

1914-1918 ий-ласе Икымше тўнямбал сарыште колышо-влакым шарныме кече (1 август) тений Российыште икымше гана палемдалтеш.

1914-1918 ий-ласе Икымше тўнямбал сарыште колышо-влакым шарныме кече (1 август) тений Российыште икымше гана палемдалтеш.

1914-1918 ий-ласе Икымше тўнямбал сарыште колышо-влакым шарныме кече (1 август) тений Российыште икымше гана палемдалтеш.

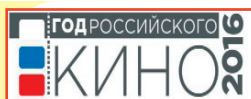
☆ Икымше тўнямбал сар 1914 ий 28 июлышто тўналын да 1918 ий 11 ноябрьште пытен. Действующий армийыште 30 эл гыч 65 миллион салтак кредалын. Отечество верч кресаньыкшат, Россия империйысе тўрлӧ калык вўрым йоктареныт. Нунын коклаште Марий кундем гыч шукын лийыныт. Тўня кок ужашлан шелалтын: Атлантике войска-влак (34 эл, тыштак Россия) да Рўдӧ державе (Германий, Турций, Австро-Венгрий да Болгарий). Фронтлаште 2 миллион россия салтак колен, 3 миллион пленыш логалын, 1 миллион тыглай ег-влак пытеныт.

☆ Молодинский кредал-маш Москва деч 50 уштыш кечывалвелкыла (Подольск ден Серпухов коклаште) 1572 ий 29 июль гыч 2 август йотке каен шоген. Тушто руш князь-влак Михаил Воротынский ден Дмитрий Хоростинины руш войска-влак крым хан Девлет I Герейын крымско-турецкий армийже в а ш т а р е ш к р е д а л ы н . 120 тўжем салтакым кыреншалантыт. Тыге Россиянын эрыкшым арален кодымо. Арам огыл историк-влак тиде битвым Куликовский дене танастарат.

Историйым шергалына

2009 ий гыч тиде верыште кредалмашым уэмден модын ончыктышо фестиваль эртаралтеш.

Марий мультфильм

негызеш Эстонийысе Тарту университет-тыште тунемше Валентина Семенова войзен. Мультфильмын кузе шочмыж нерген Морко районисо Унчо селаште эртаралтше «УНЧOfest» фестивальыште каласкалыш да калыкклан ончыктыш.

- «*Ўдыр тылзыште*» мультфильмым 2014 ийыште финн анимационный кинолан 100 ий теммылан пӧлеклалтше семинарыште войзымо. Улыжат 3 минутат 30 секунд шуйна, а паша шуко логалын. Сӱрет-влакым сӱретлыме. Кузе лумым йоктараш, тылзым пӧрдыкташ, еҥ-влакым тарватылаш манын шуко шонымо.

Пеш онгай мультфильм. Теат, лудшына-влак, тудым Интернетысе «Вконтакте» соцсетыште «Финно-угорская мультипликация» лаштыкыште ончен кертыда.

А.ЭМАНОВА.

Уоча-влак, марла мультфильмым онченда? Шижам-шижам, онченна, маныда, «Смешариким». Чын, смешарик-влакын мутланымштым марландыме мультфильм уло. А мый тендам чылт марий мультфильм дене палымым ыштынем. Тушто герой-влакат марла мутланат, нунын чиемыштат, сурткӧргӧ погыштат – марий калыкын. Тудо «*Ўдыр тылзыште*» маналтеш. Ты мультфильмым финн-угор калык йомак

Кеҥеж кече

*Могай сай игече,
Шокшо кеҥеж кече.
Олыкышко пеш ваижем,
Снегым шуко погынем.
Кеҥеж кече сай пукша,
Чылалан пайдам пуа.
Вынъыкашымат налман,
Тельлан ямдылалтман.*

Катя ФОМИНА.

**Марий Турек,
Сардаял.**

Кочам – кидмастар

Кугезе кочам Григорий Васильевич Афанасьев 1913 ий 14 ноябрьыште Ярамарий ялысе кресаньык ешеш шочын. Тулыкеш кодын. Ачаже граждан сареш колен. Кочам изинек йыдалым пидын, вара сурткӧргылан ўзгар-влакым ышташ тунемын. Лу ияшыж годым пылыш чер дене пеш нелын черланен. Тидлан кӧра сар годым тудым фронтыш налын огытыл. Кочам яра шинчен огыл, салтак-влакклан ечым ыштымаште тыршен. Кочам чапле кидмастар лийын.

Данил ФЕДОТОВ.

Волжский, Ярамарий.

Помидор молан йошкарген?

Ик пакчаште помидор ден кияр иленят. Озавате нуным йыгыре йыранлаш веранден. Кушкыл-влак ваш келшен-ныт. Лӧзангын ужарген кушкы-ныт. Кияр ден помидор, ужар сывынштым ончен, поснак куаненыт.

Ксения сӱретше. Икана кеҥеж кече путырак ырыкташ тӱнгалын. Кече ший гай йоллаж дене чыла вере шуаш тыршен – шымаден да ниялтен. Помидорын ласка илышыжлан мучаш толын: кечыйол чыла вел гыч тудым ырыктен. Помидор лышташ йымакат шылаш тӧчен, но шот лектын огыл. Киярлан гын ойгыраш нимолан. Тудын лышташыже лопка да нугыдо. Кече пелтыме годым лышташ йымак веле шылын возын. Помидор йолташыжым чаманен гынат, нимо дене полшен кертын огыл. Тыге помидор кажне кечын кечыйол дене йошкарген. Озаватын пакчаже ужарге дене веле огыл, йошкар тӱс денат сӧрастаралтын.

**М.А.БУТЕНИНА ден Ксения ўдыржӧ возеныт.
Морко, Энерсола.**

Йӧратыме поэт

Агния Барто – руш поэт. Мый изи годымак тудын возымо почеламутлаж дене палыме лийынам. Эн онгайлан «Идѣт бычок, качается» чучын. Шукерте огыл Алина шӱжарем А.Бартон «Я расту» почеламутшым наизусть тунеме. Пеленже мыят кумылангым. Агния Бартон почеламутшым тунемаш пеш куштылго, тудын возымыжо шуко жаплан ушеш кодеш.

**Юлия АНИСИМОВА.
Морко,
Коркатово.**

Чодырам аралыза!

Ксения ОЧАЕВАН сүретше.
Волжский, Пётъял.

Тушто

- ✓ Эрдене шўльö кутыш, кастене нур гоч шуэш.
- ✓ Тулешат ок йўлö, товар денат руалаш ок лий, вўдышкат пурен ок кае.

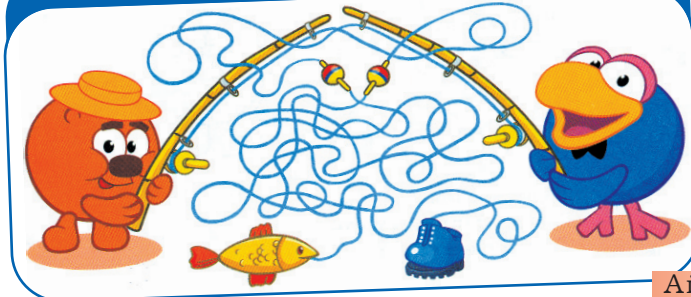
Пакчаште кўын шоптыр
Да эгыж йошкарген.
«Погаш күлешы!» – писын
Садвечыш мый вашкем.
Пеш тутло чевер эгыж –
Эре кочмем шуэш.
А вишне – кугу емыж,
Вашке атем темеш.
Ышта авам компотым,
Вареньым ямдыла.
Да түрлö-түрлö емыжым
Авамже кылмыкта.
А телым емыж тамле,
Ешна ден кочкына.
Тутло-тамле тамже
Кенежым шарныкта.

Диана СЕМЁНОВА.
Марий Турек, Арбор.

Емыж шуын

Кудо колызыжо пиалан?

??

Толя ден Вова кокашт деке олашке унала миеныт. Кокашт латкок пачашан кугу пöртыштö ила. Ик кечын рвезе-влак лифтыш шинчыныт. Толя лумшо пачашыш күзен, а Вова икымшыш волен. Тыге лийын кертеш мо?

Вашмут:
посна-посна тинчыныт.
Нүно лифтыш аажыштыт.

Ай, мотор пеш агытан!
Пеш кужу ола почан,
Муралташат йöрата,
Коклан тавалтен колта.
Наталья СИДОРОВА.
Татарстан, Мамадыш,
Кугу Шия.
Авторын фотожо.

$$5 + 19 = 15$$

Чын вашмут лекше манын, ик шырым верже дене вашталтен пыште.

Лу ойыргемым му.

Индекс: Марий Элыште - 78574,
вес кундемлаште - 52713.
Тираж 1100 экз. Заказ 2012.
Формат – А-4-В.
Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЁНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru,
Тел. 45-25-49(факс);
45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:

Марий Эл Республикысе культур, печать да национальность паша шотышто министерстве, "Ямде лий" газет" кугыжаныш унитарный казенный предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийшытже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральшыте пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шонмашышт түрлö лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

Газетым редакцийшыте погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Редакцийын да издательын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.

Мастарлыклар уке мучаш

Пиал корнем муам

Вашкем-вашкем илаш,
Тўнjam шижаши шонем.
Уке, ом код вараши –
Мый пиалан лийнем.

Улам мый таче пиалан:
Ты кече дене юарлем.
Мо лийын ончыч
я тейгече –
Шўм-чонешем кодем.

Улам мый кызыт, тыште:
Тиддене кугешнем.
Тыглай кече коклаште
Пиал корнем мунем.
Вика МИХАЙЛОВА.
Морко, Кожлаер.

Мыйын хобби

Талантан ўдырым да эше вич йолташыжым (снимкыште): Даша Сидягинам, Люда Пуртовам, Лида Решетовам, Юля Аклинам, Инна Блиновам – «За особые успехи в учебе» медаль дене палемденит.

А.ЭМАНОВА.

Фото-влакым Шернур посёлкысо 2-шо №-ан школын да рўдō книгагудын альбомышт гыч налме.

Йолташда дене мемнат палдарыза. Адресна: yamde_lii@mail.ru

Тыйым ен-влак огыт пале манын чонетым ит пудыратыл, ен-влакым палыдыметлан тургыжлане.
Конфуций.

Айдеме шкенжын иктаж-мо корштымым шижеш гын, тугеже ила. Вес енын шўм-чон корштымыжым шижеш гын, тугеже тудо айдеме.
Антон Чехов.

Мый лий. Филмом ит ойло. Кавасе шўдыр-влакым ончо да илыметлан куане.
Бернар Вербер.

ДЖИНСЫМ ОЙЫРЕНА

Ужалымаште шуко тўрлō джинс уло, но капкыллан келшышым ойырен налаш пеш йōсō. Икмыняр ой-кагашнам шотыш налза.

✗ Джинсысе шентел кўсен капым кўжгемда.
✗ Канга улыда да эрдыда вичкыж гын, джинсда кыдал марте шушаш. Кўзанўштым пижыктыза.

✗ Эрдыда лопка гын, джинс кыдал деч ўлнō лийшаш, кугу кўсен лиеш гын, сайрак.

✗ Кужу йолан ўдыр-влаклан вияш энырашан джинсым ойырыман.

✗ Кўчык капан-влак, труба джинсым да каприм ида чий. Кугу йолтаганан йолчиемым чиеда гын, шемалге тўсан джинсым налза.

#МолоДечынОйыртемалтнетГын

Йытыра шаргўм му, сайын муш, кошто. Вара проу (сверло) дене рожлам ыште. Суперклей дене кажнышкыже стразым пижыкте, темла «Веста» журнал.

Кўм цепочкыш тўрлō семын сакаш лиеш: але рожым ыштет, але кўртнō оңгым пижыктет. Тыгай кидпашам йолташланат пōле-

к л а ш Газетым Печать да массовый коммуникаций шотышто федеральный агентствын финанш полшымыж дене лукмо.

Ибратымаш нерген

Шо ж но илен улмаш ик тулык марий ўдыр. Тудо моткоч яндар йўкан лийын. Туге сылнын мурен, мурыжым колын, ик татлан эсогыл шўшпыкат шыпланен. Ойго я куан – ўдыр чонжым муро гоч луштарен.

Икана олык лапыште коштмыж годым шкеж гаяк мотор, таза капкылан, поро чонан рвезым вашлийын. Кок самырык шўм икте-весым йбратен шынден. Ўдыр сылне ош тувыржым чиен, ший ўштыжым ўшталын, кече еда вашлиймашке вашкен. Рвезе тудым суксо семын арален. Ер воктенысе ладыра куэ укшышто кечыше лўнгалтышыш шынден лўнгыктен.

Ик кастене кенета тўтан мардеж тарванен. Рвезын кидше гыч лўнгалтыш мучыштен, ўдыр кўшкб нўлталтын. А мардежлан пуйто тидак веле кўлын, туге лупшалын – рвезе, ушым йомдарен, мландымбак камвозын. Мардеж ўдырым пўрдемшкыже пўтыралын, кавашке нангаен..

Тиддеч вара калык кававомышто илыше

Шукерте

ўдыр нерген ойлаш тўналын. Ойлат, тудо Юмынўдыр лийын. Мландымбалне илымыже годымсо гаяк мотор, тугак сылнын муро. Поро марий рвезе деч посна чот йокроклана. Порсын лўнгалтышке шинчын, южгунам мландышкат вола, маныт, но тагже дене вашлийын ок керт.

Юмынўдыр

Ўдырын ўштыж гыч велалтше ший, шўдырыш савырнен, кенеж йўдым ерыште чолгыжеш. Ойлат, шкет кошо рвезе кызтат сер воктене ойганен коштеш. Ўмыр тагжым вашлияш ўшаным огеш йомдаре...

Эльвира ЗАХАРОВА.
Параньга, Матародо.

Ўдыр-рвезе-влак, айста пырля кагашена:

Кагаш клуб

✓ Марий ўдыр могай койыш-шоктышан лийшаш? Молан тудым Юмынўдыр дене тагастарат?

✓ Йомакысе ўдыр ден рвезе кокласе йбратымаш тендан шўм-чондам мо дене тарватыш?

✓ Юмынўдыр нерген теат йомакым шонен возен колтыза.

Шекланьза

1 Кўчык юбкым але чот кўчык эгырашан шортикым, тыгак мўшкыр койман блузкым але футболкым, топикым ида чий. Шарныза: тиде модный улмым ок ончыкто, мўнгешла, тендам пеш куштылго койышан ўдырлан шотлен кертыт. Тыге чийымыда дене преступникын, поснак виешлен коштшо-влакын, шинчашкышт пернен кертыда.

2 Палыдыме рвезе (пўрсьен)-влакын темлыме напитокым але кочкышым ида нал. Налде огеш лий гын, нуным ида йў, ида коч. Тушко малтыме эмым але вес аярым пыштен кертыт.

Илыш урок

3 Урем дене кайымыда годым тул дене волгалтарыме вер дене ошкылза. Машина-влак кудагыштыме кугорно тўрыш ида лек. Ег уке улман парк, чодыра гоч ида кошт. Пычкемыш лиймек пўртылыда гын, ача-авадам але кугурак еным вашлияш лекташ йодса.

Ончыкылык салтаклан

Латкандаш ийым темыше рвезым армийыш налыт. Салтак корно куштылгырак лийже манын, мом ыштышаш улат?

1. Спорт дене кылым кучо.

2. Техникым (авто-, мотозлектроникым, компьютерым) шукурак шымле.

3. Шке койышетым эскере, шуаре.

4. Армийыште служитлен толшо палыме рвезет деч салтак илыш нерген йодышт.

Могай йолташ улат?

Тест

**1. Йолташ ўдырет моло
коклаште иктаж ойым
йонгылыш ойла гын,**

- а) ниго шижын огыл гынат, тудым шылтален налат;
- б) моло дене пырля воштылат;
- в) шкендым туге кучет, пуйто колынат отыл.

**2. Тый мороженныйм кочнет.
Йолташ ўдыр дене киоск воктеч
эртимыда годым**

- а) шкаланет веле налат;
- б) иктым налат да йолташет-ланат пурлаш пүэт;
- в) йолташ ўдырланат налат.

**3. Йолташ ўдыр жаплан пуымо
пылыш көржетым йомдарен гын,**

- а) тыгайымак налын пуаиш йодат;
- б) от вурседы,но шонен кошнат;
- в) кеч-кө дене тыге лийын кертеи манын шоалтет,от сыре.

**4. Йолташ ўдыр тылат келшы-
дыме ег дене вашлиеш гын, тый**

- а) когындан коклаште ойыраиш йодат: тый але тудо;
- б) йолташет дене шагалрак мутланаиш тўналат;
- в) тидым шотыш от нал.

**5. Йолташ ўдыр тыйым чын-
жымак йолташлан шотла гын,**

- а) чыла секретшым тылат ойлышаиш;
- б) тургыжландарыше йодышы-жым тылат кудаптышаиш огыл;
- в) мом шона,чыла ойлен кертеиш.

**6. Йолташ ўдырет моторын
чиен ок мошто манын шонет,**

- а) тидым тудлан ойлет;
- б) коклан тудлан келшыше вургемым темлет;
- в) нимом от ойло.

7. Тый шонет: йолташ ўдыр

- а) тый дечет удан коеи;
- б) тый дечет сайын коеи;
- в) коктынат икгай койыда.

**11 гыч 14 балл. Тый ўшанле
йолташ улат. Нелылыкыш
логалше йолташетым от шылта-
ле, а полыш кидым шуялтет.**

**6 гыч 10 балл. Йолташетым
умылаш тыршыде шылталет. Эн
ончыч колышт нал, вара гына
акым пу.**

**0 гыч 5 балл. Шкендын нерген
гына шонет, сандене йолташет-
ланат пеленет неле. Шеклане:
тыгай койышет дене шкетын
кодын кертат.**

Илышын социально-экономический шөрынжө пеш писын вашталт толеш. У професий-влак шочыт, палыме специальностьым вес семын ойлаш тўналыныт. Экономике, бизнес да рекламе техникумын (Йошкар-Ола) генеральный директоржын алмаштышыже **Виталий Алексеевич НИКИТИН** тачысе паша рынокште пеш күлешан у професий-влак нерген каласкала.

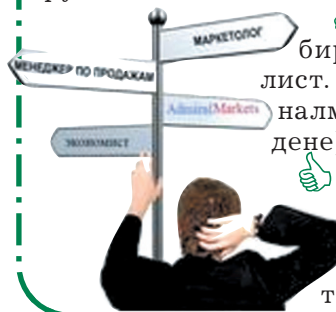
XXI курымысо професий

БРЕНД-МЕНЕДЖЕР – иктаж-могай торговый маркын сатужым ужалыме пашам вуйлатыше специалист. Уло «менеджер по продажам», но тудын дене танастарымаште, бренд-менеджер утларакше ужалыме пашам огыл шукта, а фирмын маркыжым шаркала. Уло эше маркетолог: тудын дене танастарымаште, бренд-менеджер сатум ужалыме йодышым экономист семын гына огыл, а ыштен лукшо (производитель) семын палышаиш.

ДЕКЛАРАНТ – таможеннышто ыштыше специалист: документ-влакым оформитлымым да груз толмо-кайымым эскера.

ДЖОББЕР – фондовый биржыште ыштыше специалист. Тўн сомылжо – акцияым налмаш да ужалымаш (шке окса дене).

СЕЙЛЗМЕН (анг. – salesman – продавец) палатке еда ужалкалыше-влаклан фирмын сатужым (продуктшым) темлен коштшо ег.

Энгек – тазалыклан

2015 ий 28 ноябрьште лекше «Ямде лий» газетыште энергетический напитокке нерген возымым лудым. Республикысе наркологий диспансерын ийготыш шудымо йоча-влак дене пашам ыштыше врач-наркологшо

Нина Николаевна Данилова пеш раш умылтарен пуэн.

Мыйын шоньмаште, энергетический напитокым айдемым вийдымым ышташ шонен луктыныт. Телевизор дене рекламыште вий-куатым пуымыж нерген моштен ончыктат гынат, мылам тыгай йўыш йөршеш огеш күл. Тушко ала-могай күлеш-оккўлымат ешарат. Тиде тазалыклан кугу энгекым конда. Йоча-влак, тазалыкда нерген шоналтыза! Энергетический напитокым ида йў!

Елена ФЛЕГЕНТОВА.

Морко, Коркатово.

Мый тыге шонем

Кугурак класслаште тунемше-влаклан

Илышетым арале!

Тый да обществе

Кенеж каникул жапыште, июнь гыч август марте, Марий Элысе тазалыкым пенгыдемдыме йоча лагерьлаште «Лагерь – территория здоровья» акций эртаралтеш.

Акция таза илыш-йўлам, шке тазалыкым аралыме пашам самырык-влак коклаште шындырмашке, тыгак наркотикым кучылтмо ваштареш виктаралтын. Йоча лагерьлаште нине йодыш

дене кылдалтше түрлө мероприятий-влак эртаралтыт. Мутлан, «Сохрани жизнь» вертушко годым наркотический веществам кучылтмылан көра медицине да закон (юридически) велым могай энгек лийын кертме нерген мутланымаш тарвана. «Здоровая подзарядка» флешмоб годым чумыр лагерь кушта, тыге ўдыр-рвезе-влак капкылыштым тарватылыт. Калык йомак негызеш кызытсе илышлан келыштарыме «Профилактические сказки» мероприятий кас еда эртаралтеш, таза илыш-йўлам кучаш ўжеш.

Тыгай акций «Кооператор», «Лесная сказка», «Таир», «Радужный», Ю.А.Гагарин лўмеш да моло лагерьште эртен.

Организатор-влак: Марий Эл Республикысе МВД-н наркотикым кучылтмо шотышто эскерыше Управлений, Республикысе наркологий диспансер да таза илыш-йўла верч шогышо Республиканский школын доброволецше-влак.

Осал койышым ит ончыкто!

Организатор-влак: Марий Эл Республикысе МВД-н ГИБДД да ОМОН управленийже-влак, Экстремизм ваштареш кучедалше рўдер, Йыготыш шудымо-влак комиссийын пашаенже-влак.

20 – 26 июлышто Марий Эл мучко «Полиция – детям» акций эртен.

Полиций пашаен-влак лагерь ден санаторийлаште лийыныт, тушто каныше да эмлалтше ўдыр-рвезе-влак дене вашлийыныт. Подростко-влак дене социальный сетьлаште экстремистский шонымашым шаркалыме, тыгай группировкылашке логалме деч шекланыме нерген мутланеныт. Изирак ийготан йоча-влак дене корнысо правил-влакым шарналтеныт. Кинолог-влак служебный пий-влакын моштымашыштым ончыктеныт. Омонец-влак шкенныштын пашашт, Йўдвел Кавказыш миен коштымшт нерген каласкаленыт, службо годым кучылтмо оружыйла дене палдареныт.

Вашлиймаш годым кажне йочалан япон комикс семын сўретлыме «Полиция – детям» шарныктыш кагазым (памяткам) кучыктеныт.

Марий Эл Республикысе МВД пресс-службын уверже почеш ямдылыме.